

“Lees Sūrah Yasin over jullie doden” - Sem van Vliet

Ibn al-Qayyim stelt dat de beloning voor recitatie van de Koran de overledenen bereikt net zoals vasten of de bedevaart. De profeet – vrede zij met hem – werd niet expliciet gevraagd over het reciteren van de Koran, maar wel expliciet over het geven van aalmoezen, het vasten en de bedevaart. Hierbij heeft hij – vrede zij met hem – de andere aanbiddingen niet verboden verklaart om te doen. Het geven van aalmoezen is een financiële zaak; het vasten is een lichamelijke zaak; en de bedevaart is een combinatie van beiden. Hierdoor vallen alle andere aanbiddingen automatisch ook onder de zaken die de doden kunnen bereiken. Als iemand stelt dat dit niet bekend was onder de vrome voorgangers, dan spreekt hij volgens Ibn al-Qayyim zonder kennis, omdat iemand nooit kan weten wat de intentie van iemand was, omdat de intentie niet hardop wordt uitgesproken in zulke zaken. Daarnaast was deze zaak wijdverspreid geraakt zonder dat de geleerden zich hiertegen uitspraken.¹ Al-‘Abbās ibn Muḥammad al-Dūrī, Yaḥyā ibn Mu‘īn en Mubashir al-Ḥalabī hebben overgeleverd dat ‘Abd al-Raḥmān ibn al-‘Alā ibn al-Ḥallāj heeft gezegd: “Mijn vader heeft gezegd: “plaats mij in het graf wanneer ik sterf en zeg: in de naam van Allah volgens de traditie van de boodschapper van Allah, en reciteer het begin en einde van *al-Baqarah* boven mijn hoofd. Ik heb inderdaad ‘Abdullah bin ‘Umar hierover horen spreken.”” Al-‘Abbās al-Dūrī heeft gezegd: “Ik vroeg Aḥmad ibn Ḥanbal: heb je iets uit je hoofd geleerd over het reciteren boven het graf?” Hij antwoordde: “Nee.” Ik vroeg het aan Yaḥyā ibn Mu‘īn en hij bracht me op de hoogte van deze verklaring.” Al-Khallāl heeft gezegd: “Al-Ḥasan bin Aḥmad al-Warrāq heeft overgeleverd dat ‘Alī bin Mūsā al-Ḥaddād, die een waarheidsgetrouwe overlevering was, heeft gezegd: “ik was op een begrafenis met Aḥmad ibn Ḥanbal en Muḥammad ibn Qudāma al-Jawharī. Toen de overledene werd begraven, zat een blinde man aan het graf terwijl hij reciteerde. Aḥmad zei tegen hem: “recitatie bij het graf is beslist een innovatie.” Toen we het kerkhof eenmaal verlieten, vroeg Muḥammad ibn Qudāma aan Aḥmad ibn Ḥanbal: “O Abū ‘Abdillah, wat zeg je over Mubashir al-Ḥalabī?” Hij antwoordde: “hij is een betrouwbare overleveraar. Heb je iets van hem doorgekregen?” Hij antwoordde: “Ja, Mubashir heeft overgeleverd dat de vader van ‘Abd al-Raḥmān ibn al-‘Alā ibn al-Ḥallāj heeft geïnstrueerd dat het begin en het einde van *al-Baqarah* boven zijn hoofd worden gereciteerd bij zijn begrafenis.” Hij zei toen: “Ik heb Ibn ‘Umar die instructies horen geven.” Aḥmad zei toen: “keer terug naar die man en zeg hem dat hij moet reciteren.””² Al-Ḥasan bin al-Sabbah al-Za‘farānī heeft gezegd: “Ik vroeg al-Shāfi‘ī over recitatie bij het graf en hij antwoordde: “het is acceptabel.”” Al-Khallāl heeft overgeleverd dat al-Shu‘ba Hasa zei: “als iemand sterft onder de Anṣār zouden ze naar zijn graf gaan om de Koran te reciteren.” Hij zei: “Abu Yaḥyā al-Nāqid heeft overgeleverd dat al-Ḥasan bin al-Jarwī heeft gezegd: “ik passeerde het graf van een zuster van mij, dus reciteerde ik *al-Mulk* vanwege wat ik erover heb gehoord.” Een man kwam toen naar me toe en zei: “Ik heb je zus in een droom zien zeggen: “Moge Allah Abu ‘Ali een fijne beloning schenken, want ik heb geprofiteerd van wat hij heeft gereciteerd.””

Al-Ḥasan bin al-Haysham heeft overgeleverd dat Abū Bakr bin al-Atrūsh ibn abī Nasr bin al-Tammār heeft gezegd: “een man kwam op vrijdag naar het graf van zijn moeder en hij reciteerde Yasin.” Op een dag zei hij: “O Allah, als je een beloning hebt uitgetrokken voor dit hoofdstuk, moge het dan zijn voor de mensen in deze graven.” Een vrouw kwam toen de volgende vrijdag en vroeg: “bent u de zoon van zo en zo persoon?” Hij antwoordde: “ja.” Ze zei: “een dochter van mij is overleden, en ik heb haar boven in haar graf zien zitten.” Ik vroeg: “wat heeft ervoor gezorgd dat je hier zit?” Ze antwoordde: “de zoon van een vrouw kwam naar haar graf waar hij Yasin reciteerde, en hij zorgde ervoor dat degenen die begraven waren haar beloning deelden. Als resultaat werden we gezegend en vergeven.”³ Echter, de meerderheid van de geleerden

¹ Zie: Ibn Qayyim al-Jawziyya’s *Kitāb al-Rūḥ*

² Zie: Ibn Qayyim al-Jawziyya’s *Kitāb al-Rūḥ*

³ Zie: Ibn Qayyim al-Jawziyya’s *Kitāb al-Rūḥ*

(waaronder de Ḥanafī's, Shāfi'ī's en Ḥanbalī's) zijn van mening dat het *mustahabb* is om sūrah Yasin te reciteren in de aanwezigheid van iemand die op sterven ligt, en ze citeerden een aantal dingen als bewijs daarvoor, maar Imam Malik was van mening dat het *makrūh* is om Surat Yasin of een andere soera te reciteren in de aanwezigheid van de stervende, vanwege de zwakte van de *ḥadīth* die daarover spreekt, en omdat het niet wat mensen deden.⁴

Ahmad (19789) en Abu Dawud (3121) hebben overgeleverd dat Ma'qil ibn Yasār zei: De Profeet (vrede zij met hem) zei: **"Reciteer Yasin over jullie doden/stervenden (*mawtākum*)."**^{5,6,7,8}

أَقْرَأُوا يَسَّ عَلَى مَوْتَاكُمْ

Al-Ḥākim heeft deze authentiek verklaard,⁹ maar hetgeen het beste is om te zeggen is dat deze *ḥadīth* zwak is en werd als zodanig geclassificeerd door al-Nawawī in *al-Adhkār*. Ibn Ḥajar zei in *al-Talkīs* (2/104): "Ibn al-Qaṭṭān beschreef het als zwak omdat er een probleem mee is en het *mawqūf* is, en omdat de status van de verteller Abū 'Uthmān en zijn vader onbekend is. Ibn al-'Arabī heeft overgeleverd van al-Dāraquṭnī dat het een *ḥadīth* is waarvan de keten (*isnād*) zwak is en waarvan de tekst elders onbekend is, en er is geen *ṣaḥīḥ ḥadīth* over dit onderwerp." Het werd ook geclassificeerd als zwak door al-Albānī in *Irwa al-Khalīl* (688).

Ibn al-Qayyim heeft gezegd: "Het is mogelijk dat de bedoelde betekenis het reciteren van de stervenden is, zoals de overlevering: **"Instrueer jullie stervenden om *'La ilāha illā Allāh*' te zeggen.**"¹⁰

لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؛ فَإِنَّ مَنْ كَانَ آخِرَ كَلِمَتِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عِنْدَ الْمَوْتِ؛ دَخَلَ الْجَنَّةَ يَوْمًا مِنَ الدَّهْرِ، وَإِنْ أَصَابَهُ قَبْلَ ذَلِكَ مَا أَصَابَهُ.

Het is ook mogelijk dat de bedoelde betekenis recitatie bij het graf is, hoewel de eerste mogelijkheid waarschijnlijker is om een paar redenen:

Ten eerste: de eerste overlevering is vergelijkbaar met de laatste overlevering.

Ten tweede: de stervende profiteert van dit hoofdstuk vanwege het monotheïsme dat het bevat, evenals het goede nieuws van het Paradijs voor degenen die monotheïstisch zijn, evenals de vreugde die wordt ervaren door iemand die sterft aan dit hoofdstuk. Allah heeft gezegd: **"als mijn volk maar wist hoe mijn heer mij heeft vergeven en geëerd."** Als resultaat verheugt de ziel zich en is hij opgetogen om Allah te ontmoeten, en hij is opgetogen om hem te ontmoeten. Dit hoofdstuk is inderdaad het hart van de Koran en het

⁴ Zie: *al-Fawakih al-Dawani* (1/284); *Sharh Muhtadar Khalil*, 2/137. Geciteerd van: <https://islamqa.info/en/answers/72201/what-to-recite-when-someone-is-dying>

⁵ Shaykh al-Azhar Ali Gomaa was van mening dat het goed is om te reciteren over de doden – dus degenen die zijn overleden – op basis van deze overlevering. Zie: <http://elbalad.news> (هل يجوز قراءة سورة يس على الميت.. تعرف على رأي العلماء)

⁶ Het woord "الأموات" (uitspraak: al-amwāt) verwijst naar de doden in het Arabisch. In de islamitische context verwijst het specifiek naar de overledenen of degenen die zijn overleden. Het is een term die wordt gebruikt om te verwijzen naar mensen die niet langer in leven zijn en naar degenen die zijn overgegaan naar het hiernamaals. Binnen de islam wordt er veel waarde gehecht aan het herinneren van de overledenen, het bidden voor hun zielen en het verrichten van goede daden in hun naam om zegeningen voor hen te vergaren.

⁷ In de islamitische context verwijst *al-muḥtaḍar* "المحتضر" naar een persoon die zich in zijn laatste momenten van het leven bevindt, op het punt staat te sterven of stervende is. Het is een cruciale tijd waarin gelovigen worden aangemoedigd om de stervende persoon te ondersteunen, troost te bieden en hen te helpen zich te concentreren op hun spirituele zaken, zoals het uitspreken van de geloofsgetuigenis (*shahada*) en het zich richten op berouw en vergeving. Het is een periode waarin gebeden, goede daden en de genade van Allah van groot belang worden geacht voor de ziel van de stervende persoon.

⁸ Er was een felle discussie tussen een Naqshabandi shaykh met de religieuze politie in Saoedi-Arabië over het gebruik van deze woorden: overledene/stervenden wat voor commotie had gezorgd in de islamitische wereld. Zie: <https://youtu.be/zd1TR5cQqjA>

⁹ Zie: <http://islamway.net> (ما حكم قراءة يس عند الميت؟ - محمد الحسن الددو الشنقيطي - طريق الإسلام)

¹⁰ Overgeleverd door Muslim (917), Ibn Mājah (1444) en Ibn Ḥibbān (3004).

is zeer onderscheiden omdat het wordt gereciteerd over de stervenden. Abū'l-Faraj ibn al-Jawzī heeft gezegd: “we waren bij onze leraar Abū'l-Waqt ‘Abd al-Awwal terwijl hij sprak, en het einde van onze relatie was nabij. Hij keek naar de lucht en lachte, daarna reciteerde hij: **“Als mijn volk maar wist hoe mijn heer mij vergeven en geëerd heeft”**, en hij stierf.”

Ten derde: het reciteren van Yasin over de stervende is een traditie die in het verleden en heden is gehandhaafd.

Ten vierde: als de metgezellen uit de volgende traditie afleiden: reciteer Yasin over je overledene dat deze recitatie bij het graf plaatsvindt, dan zouden ze dat niet hebben opgehouden, hoewel het algemeen bekend is dat ze dat deden.

Ten vijfde: het is de bedoeling dat de luisteraar aandachtig is, zodat hij hiervan kan profiteren. Hij kan echter niet worden beloond wanneer recitatie plaatsvindt bij zijn graf, omdat de beloning het resultaat is van het reciteren of luisteren, en hij is niet in staat tot handelen.

Daarnaast heeft Ahmad (4/105 en 16521) overgeleverd dat Şafwān zei: “De shaykhs vertelden me dat ze aanwezig waren bij de metgezel Khudayf ibn al-Ḥārith al-Thumali toen zijn doodsstrijd hevig werd. Hij zei: “Is er iemand onder jullie die Yasin kan reciteren?” Şālih ibn Shurayḥ al-Sakuni reciteerde het en toen hij het veertigste vers bereikte, stierf hij. De shaykhs plachten te zeggen: “Als het wordt gereciteerd in aanwezigheid van de stervende, vindt hij daardoor verlichting.” Şafwān zei: “Isa ibn al-Mutamari heeft het overgeleverd in aanwezigheid van Ma‘bad.” Al-Ḥāfiẓ zei in *al-Isabah* (5/324): “de *isnād* is *ḥasan*.”¹¹ Deze visie werd gesteund door Ibn Taymiyya, die zei in *al-Ikhtiyarat* (p. 91): “Het reciteren van de Koran over de overledene nadat hij overleden is, is een *bid‘a* (heterodoxe innovatie), in tegenstelling tot het reciteren voor degene die stervende is, wanneer het *mustaḥḥab* is om Yasin te reciteren.” Ze zeiden: de reden waarom het *mustaḥḥab* is om het te reciteren is dat deze *sūrah* veelvuldig *tawḥīd* en de Opstanding vermeldt en de blijde tijdingen van het Paradijs voor degene die sterft terwijl hij gelooft in *tawḥīd*, zoals Allah zegt:

قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي

In interpretatie van de betekenis: “Ik wou dat mijn volk wist dat mijn Heer mij heeft vergeven.”¹² Dus de ziel wordt daardoor getroost en het is gemakkelijker voor haar om naar buiten te komen.¹³ Shaykh al-Albānī zei in *Aḥkām al-Janā‘iz*: “Met betrekking tot het reciteren van *sūrah* Yasin in aanwezigheid van de stervende persoon, en hem naar de *qibla* (gebedsrichting) te draaien, is er geen authentieke overlevering.”

Shaykh Ibn Bāz zei: “Het reciteren van *sūrah* Yasin wanneer een persoon stervende is, wordt genoemd in de *ḥadīth* van Ma‘qil ibn Yasār, volgens welke de Profeet – vrede zij met hem - zei: **“Reciteer Yasin over jullie stervenden.”** Het werd geclassificeerd als *ṣaḥīḥ* door verschillende geleerden die dachten dat de *isnād* goed (*jayyid*) was en dat het was overgeleverd door Abū ‘Uthman al-Nahdi van Ma‘qil ibn Yasār. Anderen classificeerden het als *ḍa‘īf* en zeiden: “degene die het heeft verteld is niet Abū ‘Uthman al-Nahdi, het is eerder een andere persoon die onbekend is.” Wat wel bekend is over de *ḥadīth* is dat het *ḍa‘īf* is omdat er niets bekend is over Abū ‘Uthman. Het is dus niet *mustaḥḥab* om het te reciteren voor degene die stervende is. Degene die zei dat dat *mustaḥḥab* is, dacht dat de *ḥadīth* *ṣaḥīḥ* was, dus beschreven zij het als *mustaḥḥab*. Maar het

¹¹ Zie: *al-Majmu’* (5/105); *Sharh Muntaha al-Iradat* (1/341); *Hashiyat Ibn ‘Abidin* (2/191). Geciteerd van: <https://islamqa.info/en/answers/72201/what-to-recite-when-someone-is-dying>

¹² *Sūrah* Yasin (36): 26-27

¹³ Zie: *Matalib Uli al-Nuha*, 1/837. Geciteerd van: <https://islamqa.info/en/answers/72201/what-to-recite-when-someone-is-dying>

reciteren van de Koran in het bijzijn van iemand die ziek is, is een goede zaak, en Allah kan hem daardoor helpen. Maar met betrekking tot het uitkiezen van sūrah Yasin, is het basisprincipe dat de *ḥadīth ḍaʿīf* (zwak) is, dus er is geen reden om deze sūrah uit te kiezen.”¹⁴

Shaykh Ibn ‘Uthaymīn zei: “Het reciteren van sūrah Yasin voor iemand die stervende is, is *sunna* volgens veel geleerden, omdat de Profeet - vrede en zegeningen van Allah zij met hem - zei: **“Reciteer Yasin over jullie stervenden.”** Maar sommige geleerden spraken over deze *ḥadīth* en zeiden dat het *ḍaʿīf* is. Volgens degenen die het als *ṣaḥīḥ* hebben geclassificeerd, is het reciteren van deze sūrah *sunna*, en volgens degenen die het hebben geclassificeerd is het *ḍaʿīf* dat het geen *sunna* is. En Allah weet het het beste.” Hij zei ook: **“Reciteer Yasin over jullie stervenden”** - deze *ḥadīth* is zwak en er zit een zwakheid in. Als de *ḥadīth ṣaḥīḥ* is, is de tijd voor het reciteren ervan op het moment van overlijden, wanneer de doodstrijd begint; dat is wanneer sūrah Yasin voor hem kan worden gereciteerd. De geleerden zeiden: “Er zit enig voordeel in, en dat is dat het gemakkelijker maakt voor de ziel om naar buiten te komen, omdat Allah erin zegt:

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

In interpretatie van de betekenis: **“Er werd gezegd (tegen hem toen de ongelovigen hem doodden): ‘Betreed het Paradijs.’ Hij zei: ‘Zouden mijn mensen maar weten ‘Dat mijn Heer (Allah) mij heeft vergeven en mij tot de geëerde heeft gemaakt!’”**¹⁵ Dus dit mag gereciteerd worden in aanwezigheid van degene die stervende is als de *ḥadīth ṣaḥīḥ* is, maar er is geen basis om het over het graf te reciteren.”¹⁶

¹⁴ Zie: Fatawa Ibn Baz, 13/93. Geciteerd van: <https://islamqa.info/en/answers/72201/what-to-recite-when-someone-is-dying>

¹⁵ Sūrah Yasin (36): 26-27

¹⁶ Zie: Fatawa Ibn ‘Uthaymīn, 17/72-74. Geciteerd van: <https://islamqa.info/en/answers/72201/what-to-recite-when-someone-is-dying>